

Groen van Prinstererschool

SCHOOL VOOR REFORMATORISCH BASISONDERWIJS

Pestprotocol

V2018.1

Inhoudsopgave

1. Uitgangspunt van beleid	3
2. Protocol – Pesten	4
3. Pestprotocol:	5
3.1 Preventief gedeelte	5
3.2 Curatief gedeelte.....	5
4. Klassenprotocol:.....	7
5. Signalenlijst:	8
6. Signalenlijst:	9
7. Borgen:.....	10
8. Documenteigenaren:	11

1. Uitgangspunt van beleid

Uitgangspunt voor het onderwijs aan de Groen van Prinstererschool is de door het bestuur vastgestelde missie, visie en strategie. Voor de uitwerking van deze missie, visie en strategie verwijzen wij naar het beleidsdocument “Missie, visie en strategie”.

2. Protocol – Pesten

Visie:

We stellen boven alles de regel van de Heere: God liefhebben boven alles en de naaste als onszelf. Dit geldt m.n. bij een onderwerp als dit. De samenvatting van het gebod van de Heere is het uitgangspunt waaruit we wensen te leven en te handelen als zich pestgedrag voordoet.

Jarenlang werd pesten op de basisschool niet al te serieus genomen. Het werd gezien als een onderdeel dat hoorde bij de ontwikkeling van kinderen. Pas in de jaren tachtig in de vorige eeuw kwam pesten meer in de belangstelling. Momenteel is pesten een onderwerp dat veel aandacht krijgt, zowel in de media als op scholen (Ploeg v. d., 2010). Scholen zijn namelijk verplicht om een pestprotocol te hebben (Anthonijsz, 2015). Tien tot vijftien procent van de kinderen op de basisschool is slachtoffer van pesten (Ploeg v. d., 2010).

Pesten en plagen, het is lastig om tussen deze twee onderscheid te maken. Toch is er wel degelijk onderscheid tussen deze twee. Plagen is een mooi onderdeel van de ontwikkeling van het kind. Plagen is namelijk goed om het kind te leren om voor zichzelf op te komen, en daarnaast ook goed voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Van plagen wordt het kind sterker (Meer, 2002). Bij plagen is er sprake van machtsgelijkheid en over het algemeen van wederkerigheid in het plaaggedrag (Horeweg, 2013). Bij pesten daarentegen is er sprake van systematische machtsongelijkheid en heeft dit noodlottige gevolgen voor het slachtoffer. Daarbij kan men niet spreken van wederkerigheid (Meer, 2002). Horeweg (2012) spreekt zelfs van agressie waarbij fysiek, psychologisch of verbaal schade aangebracht wordt.

3. Pestprotocol:

De gevolgen van pesten kunnen in sommige gevallen noodlottig zijn, zoals ook wel uit de media bekend is. De meest voorkomende gevolgen zijn: depressieve stemmingen, angst, eenzaamheid en gebrek aan zelfvertrouwen (Ploeg v. d., 2010). Dit zijn allemaal gevolgen die de ontwikkeling van het kind in de weg zullen gaan zitten. Daarom is het van belang dat er zowel preventief als curatief wordt opgetreden tegen pesten (Overveld, 2012). Het is belangrijk dat de school een duidelijke richtlijn hanteert en dat iedereen van deze richtlijn op de hoogte is. Zodat er in geval van pesten iedereen op een eenduidige manier reageert.

3.1 Preventief gedeelte

- De school heeft voor wat betreft de onderlinge sociale omgang in het algemeen en het pesten in het bijzonder een klassenprotocol samengesteld. In dit klassenprotocol zijn een aantal afspraken verwoord ten aanzien van de omgang van leerlingen onderling. Dit klassenprotocol wordt in alle groepen gehanteerd. Het klassenprotocol kan je vinden onder paragraaf 4.
- Tijdens de eerste schoolweek wordt dit klassenprotocol nadrukkelijk aan de orde gesteld door de groepsleerkracht. De naleving hiervan komt ook na de eerste schoolweek regelmatig ter sprake. Dit kan verwerkt worden in de groepsvorming.
- Tijdens de ouderbezoeken wordt gevraagd of ouders signalen hebben gekregen dat hun kind anderen pest, gepest wordt of aangeeft dat anderen in de klas of op school gepest worden.
- De school werkt aan de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen aan de hand van een sova-methode.
- Wat betreft het cyberpesten wordt er tijdens de lessen 'Wonderlijk Gemaakt in groep 8' aandacht aan geschonken. De signalenlijst rondom cyberpesten kan je vinden op paragraaf 6.
- Na de meivakantie wordt een vragenlijst (anoniem) over pesten afgenomen. Deze kan je vinden op pagina 5.
- Dit protocol komt in de laatste teamvergadering van het cursusjaar ter sprake. Bezien wordt of het goed functioneert, en of er aanvullingen moeten komen.
- Één keer per jaar wordt er een ZIEN-vragenlijst uitgezet waarin onder andere het welbevinden van de kinderen wordt 'gemeten'. Deze vragenlijst wordt door zowel de leerlingen als de leerkrachten ingevuld. De uitkomsten worden in een groepsnotitie verwerkt. Aan de hand daarvan wordt aan bepaald gedrag of individueel of in groepsverband gewerkt.

3.2 Curatief gedeelte

- Er vindt onder leiding van de leerkracht een gesprek plaats met de pester en de gepeste.
- Voldoet dit gesprek niet (in die zin dat het pesten toch doorgaat, in dit geval worden ook de ouders erbij betrokken) of zijn er meerdere leerlingen bij betrokken, dan vindt er een gesprek plaats met de hele klas.

Dit gebeurt in vijf stappen:

De ik-boodschap

De leerkracht geeft door middel van een heel duidelijke ik-boodschap te kennen, dat erin de klas een probleem is, dat hij niet alleen kan oplossen, maar dat wel opgelost moet worden. Daarbij noemt hij heel duidelijk de probleemsituatie en vraagt de leerlingen oplossingen te geven. Hij benadrukt daarbij dat het probleem opgelost moet worden.

Het inventariseren van mogelijke oplossingen (niet waarderen)

De leerlingen moeten allerlei mogelijke oplossingen geven voor de aanpak. Soms komen er geen ideeën omdat de leerlingen dat niet durven of zo'n aanpak niet gewend zijn. Dan kan de leerkracht uitspreken dat het hem ernst is, en hen meer tijd geven om oplossingen aan te dragen. Hij kan er dan een dag later op terugkomen. In deze fase komen er dus oplossingen (meestal uit de zwijgende middengroep).

Het evalueren van oplossingen

Hier staat het oplossen van het probleem centraal. Alleen oplossingen die positief zijn voor pester en de gepeste worden gehonoreerd. Op die manier geeft de leerkracht aan dat hij aan alle leerlingen veiligheid wil bieden.

Het concretiseren van oplossingen

Voor iedereen moet duidelijk zijn hoe de geselecteerde oplossingen uitgevoerd gaan worden. Het is daarbij aan te bevelen om ze op papier te zetten en daarna weer met de klas te bespreken.

Het evalueren van oplossingen

De oplossingen moeten met regelmaat geëvalueerd worden. De leerkracht geeft aan dat de evaluatie een vast onderdeel gaat worden van de klassengesprekken. Wanneer er weer signalen komen van pesten, dan moet de leerkracht weer teruggaan naar stap 1, maar ook als hij niets hoort, moet hij uit preventief oogpunt regelmatig evalueren. Hier is van belang om het evalueren dan niet te laten verwateren. In dat geval is het belangrijk om complimenten te geven omdat het zo goed gaat. De leerkracht moet in deze fase de leerlingen duidelijk maken dat het aangeven van dat er weer gepest wordt niet hetzelfde is als klikken, maar dat het in principe hetzelfde is als het helpen van de gepeste.

De leerkracht verwerkt het bovenstaande (de vijf stappen) in Parnassys

- De ouders moeten erbij worden betrokken door ze in kennis te stellen van de geconstateerde pestsituatie.
- De leerkracht meldt de geconstateerde pestsituatie aan het team.
- Met name als er een pestsituatie is geconstateerd, bevraagt de leerkracht zichzelf over zijn/haar eigen functioneren. Hoe is de eigen houding naar de klas en eventueel specifiek naar bepaalde leerlingen toe? Hoeveel ruimte en verantwoordelijkheid krijgen de leerlingen zelf? Hoe veilig zijn de leerlingen in de klas? Waar nodig brengt de leerkracht wijzigingen aan in zijn/haar functioneren.
- Bij een leerling bij wie het gepest worden of de pester zijn vooral lijkt voort te komen uit een gebrek aan weerbaarheid, invoelingsvermogen in anderen en sociale vaardigheden, kan met de ouder gesproken worden over een eventuele sociale vaardigheidstraining.
- Als zich voortdurend escalaties voordoen op het plein wordt dit in het team en/of de personeelsvergadering besproken. Extra pleinwacht is dan een mogelijke oplossing.
- Er wordt regelmatig contact gehouden met de betreffende leerlingen, de groep en de ouders, om te horen of de genomen maatregelen succes hebben en houden, of dat er andere stappen nodig zijn.

4. Klassenprotocol:

Wij beoordelen iemand niet op zijn uiterlijk.

Wij zorgen ervoor dat iedereen zich thuis voelt en mee mag doen.

Wij zitten niet zomaar aan de spullen van een ander.

Wij lachen elkaar niet uit.

Wij schelden niemand uit.

Wij gebruiken geen bijnamen.

Wij doen niemand pijn.

Wij laten een ander met rust als hij daar om vraagt.

Wij beschermen iemand die wordt gepest.

Wij zeggen het tegen de leerkracht als iemand wordt gepest.

Wij zeggen het tegen de leerkracht als we worden gepest.

Wij praten ruzie uit, waarna we elkaar vergeven.

Wij luisteren goed naar elkaar.

Wij ontvangen nieuwe kinderen goed.

Deze regels gelden op school, maar ook daarbuiten.

5. Signalenlijst:

De volgende signalen zijn niet op alle kinderen van toepassing. Elk kind reageert op zijn/haar eigen unieke manier op pesten. In geval van twijfel, altijd in gesprek gaan met het desbetreffende kind.

- De spullen van het kind zijn kapot of weg
- Het kind blijft dicht bij de leerkracht (vooral in pauzes)
- Het kind wordt stiller
- De schoolresultaten veranderen
- Het kind heeft geen vrienden/vriendinnen meer of het aantal neemt af
- Het kind wil niet meer naar school, mee gymmen of mee op schoolkamp
- Het kind zegt dat andere kinderen hem/haar 'haten' en 'haat' zelf ook kinderen
- Buikpijn, hoofdpijn, (vage) klachten (psychosomatische klachten) heeft het kind last van
- Het kind wil niet met (bepaalde) kinderen samenwerken (Horeweg, 2013)
- Altijd een bijnaam, niet de eigen naam van het kind wordt genoemd
- Op een cynische, beledigende, minachtende wijze wordt er gepraat over de gepeste leerling
- Opmerkingen over kleding, schoeisel
- Het kind wordt opgewacht buiten school en wordt dan geslagen of geschopt of achterna gereden naar huis
- Seksuele of ongewenste intimiteiten (De Wegwijzer, 2012)

6. Signalenlijst:

Pesters zijn geneigd cyberpesten te zien als een geintje. De gevolgen zijn net zo erg als het pesten zonder dat gebruik wordt gemaakt van social media. Hieronder worden enkele vormen van cyberpesten beschreven.

- Continue sturen van beledigende emails/appjes/'snaps'/'DM's' (cyberstalking)
- Foto's plaatsen op internet met twijfelachtige motieven
- Sturen van beledigende woorden/foto's
- Kwetsende mails sturen vanaf andermans mailadres
- Mails/appjes/'snaps'/'DM's' sturen met de bedoeling om iemands naam aan te tasten
- Vertrouwelijk informatie op het internet plaatsen (Ploeg v. d., 2014)

7. Borgen:

Elk jaar wordt opnieuw naar dit pestprotocol gekeken. Dit gebeurt rond 1 september. Het plan wordt met de documenteigenaren bekeken en zo nodig herzien. Daarnaast wordt er geëvalueerd op het gebruik van het pestprotocol het afgelopen jaar. Deze bevindingen worden gepresenteerd op de eerstvolgende personeelsvergadering. Eventuele aanpassingen vanuit de personeelsvergadering worden daarna doorgevoerd. Het vernieuwde pestprotocol wordt elk jaar rond 1 oktober naar alle collega's gestuurd. Zodat deze in de documentenmap kan worden toegevoegd.

8. Documenteigenaren:

Beide IB-ers, de teamleiders en de gedragsspecialist (tevens aanspreekpunt)

Waarom deze mensen?

De IB-ers houden nauwlettend in de gaten hoe het gaat in de groepen. Zij hebben nauw contact met de groepsleerkrachten en weten hoe het gaat in de groepen. Beide teamleiders omdat zij korte lijnen hebben met de directeur. Mochten er zaken moeten veranderen dan kan dat snel via deze collega's gespeeld worden. Als laatste de gedragsspecialist. Zij houdt de laatste ontwikkelingen van onder andere het pesten bij. Mochten er nieuwe ontwikkelingen zich voordoen dan kan zij deze aandragen als suggestie bij de jaarlijkse vergadering. Ook is de gedragsspecialist het aanspreekpunt.

Vragenlijst:

In mei:

1. Geef jezelf een cijfer tussen de 1/10 voor hoe gelukkig je bent.
2. Heb je genoeg vrienden in de klas? Ja/Nee
3. Speel je vaak genoeg met iemand van school? Ja/Nee
4. Heb je dit jaar gezien dat er iemand van school wordt gepest? Ja/Nee
5. Heb je dit jaar gezien dat er iemand uit onze klas wordt gepest? Ja/Nee
6. Word jij gepest? Ja/Nee